

KIPPENREN

REDCAPS
bij
FRITS MEIJER

Tekst: Elly Vogelaar
Foto's: Aviculture
Europe

Zodra het ons ter ore kwam dat er weer Redcaps in Nederland gehouden werden, waren we er als de kippen bij! Ze bleken in Grashoek te zitten; een klein dorp in Limburg. Dit heel bijzondere en zeldzame ras was al jaren niet meer op onze tentoonstellingen aanwezig, maar Frits Meijer heeft ze recentelijk weer in de kooien gebracht, en zelfs in een heel redelijke kwaliteit!

Frits Meijer

Frits Meijer (foto boven) en zijn vrouw wonen in het landelijke dorpje Grashoek; een prachtig en rustig stukje van Limburg, gestoffeerd met malse groene weiden en een bos zomaar aan de overkant van de weg! Ze hebben twee leuke blonde dochtertjes, een enorme hond, een aantal katten en een heleboel kippen; Barnevelders en jawel! Redcaps! Het hele gezin is gek op dieren. Frits heeft vroeger trainingscursussen voor politiehonden gegeven, maar dat is geen 'sport' voor kleine meisjes, dus om die reden besloot hij om een andere hobby te zoeken, waar het hele gezin plezier in kon hebben. Toen ze naar hun huidige huis verhuisden – wat bijna geheel door hemzelf gerenoveerd is – kregen ze een paar Welsumers en al gauw waren ze allemaal gek op die kippen, die ondanks de rommel op het erf en de

drukte van de verbouwing gewoon rustig hun gang gingen en trouw hun eitje legden. Dus toen de verbouwing klaar was, besloot Frits om een kippenhok te bouwen en ging op zoek naar een mooi toompje kippen. In het aangrenzende dorp Helden was een Kleindierenvereniging (Onder Ons Helden) en weldra was hij de trotse bezitter van een toom Barnevelders. Dat was zo'n 10 jaar geleden. De Redcaps arriveerden in 2003.

Head of Redcap cock

Een klein stukje geschiedenis

Bron: Bulletin of the Society for the Preservation of Poultry Antiquities.

Met dank aan Mr. Craig Russell, voorzitter van de SPPA.

De Redcaps zijn ontstaan in een tijd dat er in Groot Britannië voornamelijk vechthoenders en 'de oude vijftienige hoenders' (die toen nog geen Dorkings heetten) waren. Op de tweede plaats, qua aantal, waren er dan nog de hoenders die later bekend zouden worden als 'Hamburgs' (ofwel Hollandse Hoenders), maar die zaten vooral in het noorden. Hier en daar waren dan nog wat Spaanse hoenders (vooral rond de steden). Het zal niemand verbazen

dat er kruisingen uitgeprobeerd werden tussen deze 4 groepen hoenders, en de bruikbare of ongewone kippen werden aangehouden, om later de basis te worden van nieuwe variëteiten. Net zoals de Dorkings oorspronkelijk géén Dorkings werden genoemd, heetten de zogenaamde 'Pheasant Fowl' toen ook nog geen 'Hamburgs'. Maar howe ze ook genoemd werden, dit was waarschijnlijk toch de meest belangrijke groep voor de sierkippenfokkers. In Engeland is de sportfokkerij met deze soorten begonnen. Voorafgaand aan de tentoonstellingen zoals wij die nu kennen, hadden de verschillende soorten ieder hun eigen bewonderaars. Speciaalclubs werden opgericht voor de Moonies, de Crescents of Half Moons, de Pheasants, de Corals of de Redcaps. Het doel van deze clubs was om 'hun' hoenders tot in perfectie te fokken. Om de leden aan te moedigen werden er prijzen uitgezet voor de beste. Af en toe kwamen er ook meerdere van die clubs bij elkaar, en na verloop van tijd ontstonden zo de huidige tentoonstellingen voor alle soorten pluimvee.

Over de naam van de Redcap, dat veel meer een dubbel-nut ras was dan de Hamburgs, waren de nodige meningsverschillen. Namen als Derbyshire Redcaps, Yorkshire Redcaps, York Everlayers, Copheads, Redheads, Rosetops, Corals en Creoles hadden allemaal hun supporters. Dan was er nog de kwestie hoe de kamvorm moest zijn. In de tijd van de clubshows' had men besloten dat de kam perfect rond moest zijn, zonder in een kamdoorn te eindigen. Toen de 'moderne' standaardomschrijving werd aangenomen, waarin het een meer typische rozekam moest hebben, klaagden de meeste fokkers dat dit niet alleen fout was, maar ook duidde op een kruising met de Hamburg. Wij denken dat er voor deze kam gekozen was omdat die gewoon eenvoudiger te fokken was. Hoewel een perfect ronde kam mogelijk is, zal deze toch vaak een ingegroeide

kamdoorn laten zien, terwijl de kammen die dit niet hadden, meestal iets langwerpiger van vorm waren.

Historisch gezien was de Hamburg een legras en een tentoonstellingsras, maar de Redcap meer te vinden was op de boerderijen, omdat het niet alleen een uitstekende legkip was, maar ook een betere vleeskip. Zelfs als vechthoen voldeed de Redcap; er waren verschillende lijnen die beschouwd werden als volwaardig vechthoen.

Oorspronkelijk wogen de Redcap hanen 3,6 kilo en de hennen 3,2 kilo (en sommige zelfs nog zwaarder), maar als standaardgewicht werd 3,4 en 2,7 genomen. In mijn jonge jaren wogen de meesten echt 3,6 en 3,2, maar de hedendaagse Redcaps halen zelden het standaardgewicht. In zijn boek 'Stairway to the breeds' (1997) stelt Ian Kay dat het huidige gewicht van de Redcap nog maar 3 kilo voor de haan en 2,5 kilo voor de hen is.

De Redcap

Zoals u vast al had begrepen is de bijzondere kam het meest opvallende aan dit ras. Het is een zeer brede, bijna ronde rozekam, beetje vierkant van voren, helemaal bezet met puntige uitsteekseltjes en eindigend in een smalle kamdoorn. Bij de haan kan de kam wel 8 cm lang en 6,5 cm breed zijn. De kam moet in ieder geval passend bij het dier zijn en in de juiste verhouding, aan alle zijden over de kop stekend, zonder te zwaar te zijn of veel te groot, en al zeker niet dusdanig overhangend dat het dier niet goed kan zien. Ook een scheve kam is een miserabel gezicht. De ogen zijn helder roodbruin en de oorlellen zijn rood. Dit is een andere bijzonderheid van het ras; de Redcap is een van de weinige rassen met rode oorlellen die witte eieren legt! Het is een middelgroot hoen met

een krachtig, lang en gerond lichaam, breed van voren en iets versmallend naar achteren. De brede borst wordt goed naar voren gedragen; de rug is breed en middellang, aflopend naar de staart; de nek is vrij lang met rijk halsbehang; de staart wordt middelhoog gedragen en heeft overvloedige staartveren en lange, goed gebogen sikkels. Loopbenen en tenen (4) zijn leiblauw. Gewicht volgens de Nederlandse standaard: haan 2,5 tot 3 kilo en de hen 2 tot 2,5 kilo.

Links en op vorige pagina's: Redcap hanen en hennen.

Ze zijn alleen erkend in de kleurslag 'goud-zwartgetoep': de haan heeft een zwarte borst, buik, achterdeel en staart en is voor het overige diep rood bevederd, waarbij die rode veren een blauwzwarte schachtstreep hebben (hals- en zadelveren) of een blauwzwarte toep (rug, vleugels). De veren van de hen zijn diep roodbruin met een blauwzwarte, halvemaanvormige toep aan het eind. De staart is geheel zwart.

Al in 1930 waren er Redcap krielen in Engeland, maar ze zijn nooit erg populair geworden.

In Nederland is het ras enige tijd aanwezig geweest en werd o.a. in de tachtiger jaren ook wel geshowd, maar daarna is het voor zover ons bekend verdwenen. Duitsland importeerde de Redcap via een Nederlandse fokker in 1985 en het werd daar vrijwel direct in de standaard opgenomen. Er werd zelfs een speciaalclub opgericht in 1988, maar het bleek niet gemakkelijk om goede dieren te fokken, dus de interesse verminderde al snel en er zijn nu nog slechts een handvol fokkers van dit ras in Duitsland.

Frits over zijn kippen

De Barnevelders zijn zijn trots en eigenlijk denk ik dat Frits diep in zijn hart liever had gezien dat wij voor zijn prachtige Barnevelders kwamen! En dat is te begrijpen; ze zijn in topconditie, sierlijke volumineuze dieren, de hennen perfect dubbelgezoomd, zelfs tot in het staartdek! Sommige hennen zijn al 5 jaar oud maar nog 'in productie' en opgenomen in de foktoom. Zijn hanen hebben prachtige kammen met heel regelmatige kamtanding en ook de kinlellen zijn mooi van formaat en niet zulke grote flappen, zelfs niet bij de oude hanen.

Rechts: Een van zijn fraaie Barnevelder hanen.

Links: Blauw dubbel-gezoomde Barnevelder hen.

In 2003 moesten al zijn kippen geruimd worden vanwege de voorzorgmaatregelen voor de vogelpest. Dat was een zwarte dag voor de familie Meijer (en voor vele andere kippenliefhebbers in de buurt!) Maar de Nederlandse fokkers, in het bijzonder die van de Barnevelderclub, hebben er voor gezorgd dat iedere gedupeerde fokker weer zo snel mogelijk nieuwe dieren aan kon schaffen. Zo kon Frits gelukkig weer een nieuwe start maken en dit keer ook met enige blauwe Barnevelders, een zeldzame kleurslag en zeer

moeilijk te fokken. Zijn nieuwe Barnevelders kwamen van verschillende fokkers (o.a. van Van Brink) maar als fokdieren pasten ze goed bij elkaar.

Zijn eerste Redcaps kwamen uit Groot Brittannië en wel in de vorm van 24 broedeieren en twee kuikens. Eén van zijn vrienden probeerde al een hele tijd om dit ras te pakken te krijgen; hij knokte het van plaatjes in oude kippenboeken en het leek hem heel leuk om er een stel te hebben, niet om mee te fokken, maar gewoon voor het plezier. In de tachtiger jaren moeten er wel enige Redcapfokkers in Nederland geweest zijn, maar er was geen spoor meer van te vinden. Uiteindelijk beloofde Mario Griekspoor, een hoenderkeurmeester en enthousiast fokker, die regelmatig in Engeland komt, om daar eens uit te kijken naar dit ras. En op een goede dag bracht hij de broedeieren mee!

**Rechts: Redcap kuikens.
Foto: Frits Meijer.**

De eieren kwamen bijna allemaal uit en Frits en zijn vriend besloten om voorlopig ieder 12 kuikens te nemen, zodat in geval er iets zou gebeuren,

tenminste niet alles in één keer weer weg zou zijn. Naarmate de Redcaps opgroeiden begon hij er meer en meer schik in te krijgen, vooral toen hij ze meenam naar de Jongdierendag van zijn Club en de verbaasde gezichten zag van de keurmeesters.

Rechts: Redcap kuiken. De aanleg van de brede kam is nu al te zien.

Foto: Frits Meijer

Vanwege al het positieve commentaar en het feit dat ze zo uniek waren, begon hij het steeds meer als een uitdaging te zien om dit ras te gaan fokken en perfectioneren, want perfect waren ze bij lange na niet! De kleur en tekening van de hennen was niet uniform, maar erger was dat een aantal Redcaps een eendevoet had en dat de meeste hennen sporen hadden. Hij besloot om eens in Duitsland te informeren naar het ras. Via Rüdiger Wandelt, de secretaris van de Duitse Redcap speciaalclub, kreeg hij het adres van een fokker die hem wel wat wilde verkopen. Ondanks de verre reis vond hij het toch heel leuk en de moeite waard om de Duitse Redcapfokkers te ontmoeten, maar helaas bleken de dieren niet veel beter dan de Engelse Redcaps. Waarschijnlijk waren er sinds 1985 wat andere rassen ingekruist om de vitaliteit te handhaven, want de nakomelingen van de Duitse dieren hadden 'vreemde' kleuren! Pluspunt was wel dat de kammen en kinlellen van de Duitse Redcaps beter van vorm en grootte waren, maar de

staarten werden veel te hoog gedragen en de problemen met de sporen en eendevoeten waren hetzelfde. Er bleef maar één mogelijkheid over: strenge selectie en het combineren van de juiste ouderdieren; dat moest de weg zijn naar betere Redcaps.

Links: de rij hokken met fokdieren, met aangrenzende uitloopmogelijkheid.

Rechts onder: Barnevelder en Redcap hen samen in een hok.

Fokken en verzorgen

Eind december is het tijd om de foktomen samen te stellen. Alle uitgekozen dieren krijgen dan een plaatsje in een van de 16 hokken, die keurig op een rij staan en een eigen nummer hebben. Elke twee van die hokken hebben samen een stukje grasland, waar de kippen iedere dag een

uurtje mogen rondscharrelen, dus pure verwennerij! In sommige hokken zit een haan met 1 of 2 hennen, in andere hokken alleen een haan, maar in de meeste hokken zit één Barnevelder hen en één Redcap hen. Zo weet Frits altijd wie het ei heeft gelegd, want een Barnevelder legt een bruin ei en een Redcap een wit ei! Regelmatig brengt hij de hennen naar de uitverkoren haan, die ze dan vrijwel onmiddellijk treedt, waarna ze meteen weer naar hun eigen hok gaan. Alles wordt nauwkeurig bijgehouden in een geautomatiseerd fokprogramma. Frits: "Als je met deze hobby begint, kom je er snel genoeg achter hoe weinig je er van weet. Gelukkig zijn de mensen van onze club erg behulpzaam en ik heb een heel goede band met keurmeester Lei Cuijpers, die regelmatig langs kwam en me van alles geleerd heeft, zoals op welke zaken ik moest letten bij het selecteren van de fokdieren. Gaandeweg begon ik steeds meer te begrijpen, zodat ik dat nu zelf kan. Als je er op let in de catalogus, zie je vaak dat de ene fokker een hanenfoktoom heeft en

de andere en hennenfoktoom. Zo worden toch de beste resultaten bereikt. Bij mij krijgen de hanen meestal een hogere beoordeling dan mijn hennen".

Boven: Frits met een Redcap hen. Op de achtergrond de 2 opfokhokken (hanen en hennen apart) Inzet: loverttekening bij de hen.

Maar ook het aanparen van de Redcaps is een serieuze zaak; het is belangrijk dat de dieren elkaar aanvullen qua kleur en tekening, maar er moet ook extra aandacht geschonken worden aan de vorm en structuur van de kam. De kammen hebben de neiging om wat losser van structuur te worden als de dieren ouder worden, dus je moet al aantekeningen maken van de kamvorm op jongvolwassen leeftijd. Selecteren is iets wat eigenlijk nooit stopt; van de 100 Redcapkuikens zijn er uiteindelijk maar 6 tot 10 'goed genoeg' om te houden. Zaken als eendevoet kunnen al bij jonge kuikens opgemerkt worden, maar sporen bij hennen zie je pas als de hennen volwassen zijn, net als de

uiteindelijke vorm, grootte en structuur van de kam. Frits: "Kippen die wat kleine foutjes hebben raak ik wel kwijt aan mensen die ze willen hebben voor hun plezier. Ze vinden die grote kam natuurlijk heel bijzonder, maar daarnaast zijn dit ook nog eens uitstekende legkippen! Vooral de Engelse lijn was super; sommige hennen legden wel 300 eieren in een jaar, met hooguit een paar weken onderbreking om te ruien! En ze worden niet broeds. Daarbij zijn de jonge hanen ook nog eens heel geschikt om te braden!"

Links: Handige voer- en drinkbakken, gemaakt van eindstukken pvc-pijp.

Elke morgen worden de kippen gevoerd. Ze krijgen dan vers water en korrels; dat is een speciale mix die op verzoek door de plaatselijke Boerenbond gemaakt wordt voor de leden van 'Onder Ons Helden'. Tijdens het fokseizoen krijgen ze 's avonds ook een handje graan, waar hij wat levertraan doorheen mengt.

Rechts: Het is begin maart, de eerste ronde kuikens is al geboren en de broedmachine ligt al weer vol.

Frits heeft zijn eigen broedmachine en de eerste Barnevelder kuikens zijn al geboren. Hij vindt het heel belangrijk om kuikens niet te verplaatsen van het ene hokje naar het andere, daarom heeft hij een royaal kuikenhok gemaakt in de schuur, waar ze beschut en warm kunnen opgroeien.

Links: de witte eieren van de Redcap, ze zijn niet zo regelmatig van vorm maar dat heeft blijkbaar geen invloed op de uitkomst.

Dan na 6 weken kunnen ze naar buiten, de malse

groene wei in, waar de twee opfokhokken al staan te wachten; Barnevelders en Redcaps bij elkaar, maar wel de haantjes en hennetjes apart! Na het broedseizoen gaan ook alle ouderdieren weer de wei in, alles bij elkaar, en nooit gevechten, want er is hier meer dan genoeg ruimte. 's Nachts slapen ze in de hokken, die dan veilig worden afgesloten. Behalve een aantal Redcaps, die geven er de voorkeur aan om hoog in de bomen te slapen!

Rechts: Fraaie kop van een Barnevelder haan

Naar de tentoonstelling

Beide rassen hoeven niet gewassen te worden voor de tentoonstelling, anders had hij ze niet gekozen, zegt Frits, want hij gaat echt geen kippen wassen! Alleen de poten worden schoongemaakt en ingevet met wat vaseline. Ook de kammen worden een extra blikvanger als ze met wat olie zijn ingevet. Met verschillende Redcaps heeft hij al eens een F / 96 gehaald, en onder verschillende keurmeesters. Hij doet aan aardig wat shows mee, zoals de Barnevelder Club show, de Noordshow, Venlo, Helden (show van zijn vereniging; eens in de 2 jaar) en Horst. Maar hij stuurt niet zo heel veel dieren in; meestal 3 Redcaps en 5 Barnevelders. De prijs waar hij het meest trots op is, is die van Beste Blauwe Barnevelder, die hij afgelopen seizoen gewonnen heeft op Gallinova, met zijn prachtige blauwe haan.

De hele familie heeft plezier in de kippenhobby en de activiteiten van de Vereniging. Deze zomer werd de Jongdierendag bij Frits thuis gehouden; een perfect georganiseerde dag die afgesloten werd met een BBQ voor alle leden en familie.

De oudste dochter – ze is al 8 jaar – kan haast niet wachten tot het lente is want dan krijgt ze haar eigen kippen; Noord-Hollandse Blauwe krielen, helemaal zelf uitgekozen!

Tot slot

Redcaps worden aangeprezen als geharde kippen die niet broeds worden, zeer goed leggen, levendig en

actief en heel goed in staat om zelf hun kostje bij elkaar te zoeken; dat klinkt toch min of meer als het ideale kippenras, dus denk ook eens aan dit oude, zeldzame ras als u besluit om kippen te gaan houden.

Redcaps. Boven haan, links hen.

Het was leuk om deze enthousiaste, jonge familie te bezoeken maar vooral ook om eindelijk eens de Redcap 'in levende lijve' te zien, en we hopen dat de Redcaps hier nog vele jaren een thuis zullen vinden!